

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

Факультет педагогіки, психології та мистецтв

Кафедра педагогіки та спеціальної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**Завідувач кафедри педагогіки та
спеціальної освіти**

професор Рацұл А.Б.
«15» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ «ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016.02 Спеціальна освіта (Корекційна психопедагогіка)

Освітня програма: Спеціальна освіта (Корекційна психопедагогіка і логопедія)

Форма навчання: Денна

2024–2025 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Організація діяльності інклюзивно-ресурсних центрів**» розроблена на основі освітньо-професійної програми Спеціальна освіта (Корекційна психопедагогіка і логопедія)

Розробник: канд.пед.наук Дорошенко О.М.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри педагогіки та спеціальної освіти

Протокол № 1 від «15» серпня 2024 року

Завідувач кафедри педагогіки та спеціальної освіти

Рацул А. Б.

Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності інклюзивно-ресурсних центрів» для студентів спеціальності: 016.02 Спеціальна освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. ЦДУ імені Володимира Винниченка, 2024. 19 с.

© Дорошенко О.М., 2024 рік
© ЦДУ імені Володимира
Винниченка, 2024 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання - реферат	Спеціальність: 016.02 Спеціальна освіта. (Корекційна психопедагогіка)	Рік підготовки	
		1-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		2-й	
	Освітня програма: Спеціальна освіта (Корекційна психопедагогіка і логопедія)	Лекції	
		18 год.	
		Практичні, семінарські	
		18 год.	
	Рівень вищої освіти: I (бакалаврський) освітній	Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		54 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
Екзамен			

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка фахівців, здатних до аналізу організаційних засад діяльності інклюзивно-ресурсних центрів, соціального контексту проблем дітей з особливими освітніми потребами.

Завдання:

- актуалізувати систему знань студентів про особливості організації діяльності інклюзивно – ресурсних центрів;
- поглибити знання студентів про діагностичні методики;
- формувати вміння й навички студентів використовувати діагностичні методики;
- збагатити знання студентів про навчання і розвиток дітей з особливими освітніми потребами.

Предмет навчальної дисципліни: навчальна дисципліна розрахована на сучасні досягнення в галузі спеціальної освіти, особливості організації роботи логопеда та вчителя-дефектолога як в загальноосвітніх закладах так і в приватних.

Відповідає на питання встановлення закономірностей та особливостей навчально-виховного процесу в спеціальних закладах для дітей з інтелектуальними розладами та порушеннями мовленнєвого розвитку; використання різних спеціальних технічних засобів, які допомагають дітям із порушеннями в їх пізнавальній діяльності та встановленні контакту з оточуючим світом; застосування міждисциплінарних та системних підходів; визначати ефективні шляхи та засоби навчально-виховного процесу; виявляти особливості та шляхи покращення життя та діяльності дітей із психофізичними порушеннями в соціальному оточенні (сім'ї, трудових та навчальних колективах). Дисципліна займає значуще місце серед різних курсів в освітній програмі

Студенти повинні знати:

- основні поняття, засади та принципи діяльності інклюзивно – ресурсних центрів;
- функції та завдання ІРЦ;
- принципи інклюзії;
- категорії освітніх труднощів;
- основні засоби діагностичного інструментарію.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології й характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні	Спеціальні
<p align="center">Загальні компетентності</p> <p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-8. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК-11. Здатність працювати автономно, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>	<p>СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб із особливими освітніми потребами.</p> <p>СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньокорекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.</p> <p>СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.</p> <p>СК-6. Здатність реалізувати персональні підходи у процесі надання послуг раннього втручання (відповідно до обраної спеціалізації).</p> <p>СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.</p> <p>СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.</p> <p>СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.</p> <p>СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.</p> <p>СК-17. Здатність до розуміння цінності різноманіття особистості як однієї з умов забезпечення прогресу в розвитку дитини з психофізичними порушеннями; здійснення інклюзивного навчання на основі визначення актуального і потенційного рівня розвитку дитини; уміння добирати і застосовувати корекційні методи, засоби і прийоми роботи, адаптувати та модифікувати зміст навчального матеріалу для задоволення особливих освітніх потреб дітей з порушеннями психофізичного розвитку; забезпечення дружньої та безпечної атмосфери для інклюзивного навчання; розуміння цінності спільної роботи з батьками і сім'ями як важливого ресурсу для навчання учнів з порушеннями розвитку</p>

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань

РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність РН13 Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

РН19. Мати навички співпраці з батьками дітей з особливими освітніми потребами, особами, які їх замінюють, фахівцями інших галузей (медиками, психологами, логопедами, фізичними терапевтами, вчителями, вихователями) в рамках міждисциплінарної команди на основі принципів толерантності, діалогу і співробітництва.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ I. Організаційний аспект утворення інклюзивно-ресурсних центрів.

Тема 1. Діяльність та аспекти утворення інклюзивно-ресурсних центрів

Статус, завдання та функції ІРЦ. Алгоритм утворення ІРЦ. Схема управління діяльністю ІРЦ. Основні принципи діяльності ІРЦ. Джерела фінансування ІРЦ.

Методичні рекомендації щодо проведення конкурсу на заміщення вакантних посади директора ІРЦ. Методичні рекомендації щодо проведення конкурсу на заміщення вакантних посад педагогічних працівників ІРЦ.

Статут фахівців ІРЦ. Посадові інструкції фахівців ІРЦ. Етичні вимоги до фахівців ІРЦ.

Документація ІРЦ річний план роботи ІРЦ; річний план роботи фахівців ІРЦ; щотижневі графіки роботи ІРЦ та фахівців ІРЦ; звіти фахівців ІРЦ про результати надання психолого-педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами; журнал обліку заяв; журнал обліку висновків про комплексну оцінку; журнал обліку консультацій; реєстр дітей, які пройшли комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини і

перебувають на обліку в інклюзивно-ресурсному центрі; реєстр фахівців, які надають психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові послуги дітям з особливими освітніми потребами; реєстр закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та інших закладів освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти; особові справи дітей, які пройшли комплексну оцінку.

Тема 2. Міжвідомча співпраця ІРЦ

Партнери ІРЦ в реалізації прав дітей з ООП на якісну освіту: місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування; заклади освіти (команди психолого-педагогічного супроводу дитини у закладі загальної середньої та дошкільної освіти, а також психолого-педагогічні комісії спеціальних закладів загальної середньої освіти); заклади охорони здоров'я; заклади (установи) соціального захисту; служби у справах дітей; громадські об'єднання.

Тема 3. Вимоги до оснащення кабінетів ІРЦ

Примірний перелік наповнення кабінетів інклюзивно-ресурсних центрів та їх матеріально-технічне забезпечення: приймальня; кабінет директора; кабінет для надання психолого-педагогічної допомоги дітям, які мають порушення мовлення; кабінет для надання психолого-педагогічної допомоги дітям, які мають порушення зору; кабінет для надання психолого-педагогічної допомоги дітям, які мають порушення слуху; кабінет для надання допомоги дітям з порушеннями розумового розвитку; кабінет практичного психолога; ресурсна кімната; кабінет для спільних засідань педагогічних працівників ІРЦ; кабінет ЛФК; кабінет медичної сестри; кабінет для обслуговуючого персоналу; технічні приміщення.

Розділ II. Методичний інструментарій та оформлення документації комплексної оцінки.

Тема 4. Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей віком від 2-х до 18-тироків

Підготовка матеріалів для проведення комплексної оцінки.

Основні завданнями комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини. Основні етапи проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини. Планування комплексної оцінки. Інформування про проведення оцінки.

Основні напрями комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку: оцінка фізичного розвитку дитини (визначення рівня загального розвитку дитини, її відповідності віковим нормам, розвитку дрібної моторики, способу пересування тощо); оцінка мовленнєвого розвитку дитини (визначення рівня мовленнєвого розвитку та використання вербальної/невербальної мови, наявності мовленнєвого порушення та його структури); оцінка когнітивної сфери дитини (визначення рівня сформованості таких пізнавальних процесів, як сприйняття, пам'ять, мислення, увага, увага); оцінка емоційно-вольової сфери дитини (виявлення здатності дитини до вольового зусилля, схильностей до проявів девіантної поведінки та її причин); оцінка освітньої

діяльності дитини (визначення рівня сформованості знань, вмінь, навичок відповідно до навчальної програми або основних критеріїв формування вмінь та навичок дітей дошкільного віку).

Засідання фахівців ІРЦ з комплексної оцінки. Інформування батьків та передача їм Висновку.

Тема 5. Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування методик WISC-IV, LEITER-3, CONNERS-3, PEP-3, CASD

Особливості використання методик WISC-IV, LEITER-3, CONNERS-3, PEP-3, CASD: визначення сильних та слабких сторін у розвитку дитини, спрямування освітнього процесу на максимальну реалізацію здібностей дитини з ООП; забезпечення наступності у розвитку при зміні різних рівнів закладів освіти; побудова стратегії підготовки дитини до вступу до закладів вищої освіти; досягнення взаєморозуміння між закладами освіти, батьками та дітьми тощо; створення індивідуальної програми розвитку дитини та розроблення програмно-навчальних матеріалів для дітей з особливими освітніми потребами..

Психоосвітній профіль за методикою TEACCH.

WISC-IV як стандартизована методика для вимірювання інтелекту. Скринінгова шкала розладів аутичного спектру CASD. Методика PEP-3. Conners-3 – тест для визначення синдрому дефіциту уваги та гіперактивності..

Особливості оцінювання мовленнєвого розвитку дитини.

Тема 6. Особливості оформлення висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.

Особова справа дитини з ООП; письмова заява батьків (одного з батьків) або законних представників дитини та/або її особистої заяви (для дітей віком від 16 до 18 років) щодо проведення комплексної оцінки, а також надання письмової згоди на обробку персональних даних дитини; документи, що посвідчують особу батьків (одного з батьків) або законних представників; свідоцтво про народження дитини; індивідуальна програма реабілітації дитини з інвалідністю (у разі інвалідності); форма первинної облікової документації № 112/0

«Історія розвитку дитини», затвердженої МОЗ, у разі потреби – довідки від психіатра.

Напрями оцінки. Визначення потреб дитини з ООП. Визначення форми навчання. Формулювання рекомендацій для вчителів, практичного психолога, вчителя-дефектолога, вчителя-логопеда, вчителя-реабілітолога, батьків.

Алгоритм визначення освітніх труднощів, причин їх виникнення у учнів в закладах загальної середньої освіти та порядок забезпечення підтримки під час освітнього процесу. Сутність поняття «освітні труднощі», «вивчення наявних компетенцій». Категорії освітніх труднощів : інтелектуальні труднощі, функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві), фізичні, навчальні, соціоадаптаційні, середовищні, соціокультурні).

Методологія визначення освітніх труднощів. Структурована характеристика критеріїв визначення ступеня інтелектуальних труднощів відповідно до кожного ступеня прояву. Труднощі I ступеня прояву (наявність поодиноких, незначних проявів, особливостей функціонування когнітивної сфери); труднощі II ступеня прояву (наявність значних особливостей функціонування когнітивної сфери); труднощі III ступеня прояву (наявність виражених особливостей функціонування когнітивної сфери); труднощі IV ступеня прояву (наявність значно виражених особливостей функціонування когнітивної сфери); труднощі V ступеня прояву (наявність особливо сильно виражених особливостей функціонування когнітивної сфери різного ступеня прояву в поєднанні з іншими особливостями функціонування рухової, мовленнєвої, емоційної сфер).

Виявлення бар'єрів.

Рівні підтримки в освітньому процесі в інклюзивних класах закладів освіти. Маркери для визначення освітніх труднощів I рівня у ЗЗСО».

Тема 7. Навчання і розвиток дітей з особливими освітніми потребами

Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти.

Індивідуальна програма розвитку. Індивідуальний навчальний план. Індивідуальна навчальна програма. Індивідуальний освітній план.

Інклюзивне навчання під час карантину.

Шляхи співпраці фахівців ІРЦ з батьками

Стратегії ефективного спілкування. Поширення інформації через мережу Інтернет. Залучення громадських організацій. Відповідальність батьків за виховання, навчання та розвиток дітей.

3. Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		Л	С			с.р.
Розділ I. Організаційний аспект утворення інклюзивно-ресурсних центрів.						
Тема 1. Діяльність та аспекти утворення інклюзивно-ресурсних центрів	12	2	2			8
Тема 2. Міжвідомча співпраця ІРЦ	12	2	2			8
Тема 3. Вимоги до оснащення кабінетів ІРЦ	16	4	4			8
Разом за розділом I:	40	8	8			24
Розділ II. Методичний інструментарій та оформлення документації комплексної оцінки.						
Тема 4. Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей віком від 2-х до 18-тироків		4	4			8
Тема 5. Характеристика, структура та		2	2			8

рекомендації щодо застосування методик WISC- IV, LEITER-3, CONNERS-3, PEP-3, CASD					
Тема 6. Особливості оформлення висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.		2	2		9
Тема 7. Навчання і розвиток дітей з особливими освітніми потребами		2	2		9
Разом за II розділом:	50	8	8		30
Усього годин:	90	18	18		54

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Діяльність та аспекти утворення інклюзивно-ресурсних центрів	2
2	Тема 2. Міжвідомча співпраця ІРЦ	2
3	Тема 3. Вимоги до оснащення кабінетів ІРЦ	4
4	Тема 4. Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей віком від 2-х до 18-тироків	2
5	Тема 5. Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування методик WISC- IV, LEITER-3, CONNERS-3, PEP-3, CASD	4
6	Тема 6. Особливості оформлення висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.	2
7	Тема 7. Навчання і розвиток дітей з особливими освітніми потребами	2
	Разом	18

4.2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Діяльність та аспекти утворення інклюзивно-ресурсних центрів	2
2	Тема 2. Міжвідомча співпраця ІРЦ	2
3	Тема 3. Вимоги до оснащення кабінетів ІРЦ	4
4	Тема 4. Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей віком від 2-х до 18-тироків	2

5	Тема 5. Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування методик WISC- IV, LEITER-3, CONNERS-3, PEP-3, CASD	4
6	Тема 6. Особливості оформлення висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.	2
7	Тема 7. Навчання і розвиток дітей з особливими освітніми потребами	2
	Разом	18

4.4. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Міжнародний досвід розвитку інклюзивної освіти	7
2	Тема 2. Алгоритм утворення інклюзивно-ресурсного центру.	7
3	Тема 3. Партнери ІРЦ в реалізації прав дітей з ООП.	7
4	Тема 4. Наповнення кабінетів інклюзивно-ресурсних центрів.	7
5	Тема 5. Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дитини.	7
6	Тема 6. Особливості використання методик психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини.	7
7	Тема 7. Визначення освітніх труднощів дітей з особливими освітніми потребами.	6
8	Особливості навчання і розвиток дітей з особливими освітніми потребами.	6
	Разом	54

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Підготувати реферат з проблеми дослідження (обсяг – 11–12 стор. друкованого тексту; наявні такі структурні частини: вступ /з позначенням актуальності проблеми, визначенням мети та основних завдань роботи/, основна частина /3–4 параграфи/, висновки /з узагальненням питання вивченості проблеми/, список літератури /10–12 джерел, оформлених за сучасними вимогами/)

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ «ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу,

впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (демонстрування);
- практичні методи (практичні завдання).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- залік;
- реферат;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації магістрантів до освітньої діяльності.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, здатності осмислити зміст теми. Поточний контроль знань студентів здійснюється за двома напрямками: I – контроль навчально-творчої діяльності, систематичності та активності роботи на семінарських заняттях; II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і

виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань семінарського заняття тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Завданням підсумкового контролю є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Підсумковий/Семестровий контроль проводиться у формі екзамену у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Завданням екзамену є перевірка розуміння програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу залік оцінює рівень засвоєння компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

У разі, якщо здобувач подав декларацію про визнання результатів неформального та /або інформального навчання стосовно певного освітнього компонента ОП, оцінювання відбувається відповідно до Порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (затвердженого вченою радою університету, протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.).

Результати навчання та компетентності, що можуть бути визнані в межах цього освітнього компонента, можна досягати та здобувати в системі неформальної освіти під час участі в тренінгах, майстер-класах, семінарах, вебінарах, дистанційних курсах, стажуваннях тощо, що підтверджено відповідним документом (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом под.). – пункти 1.5, 1.6, 1.9, 1.10 названого Порядку.

Кожен викладач може ще окремо прописати, скільки балів він передбачає зі своєї дисципліни в разі отримання здобувачем диплома, сертифіката, свідоцтва та под. як результати неформального та /або інформального навчання.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Нормативно-правові засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів.
2. Інклюзивна освіта як механізм соціалізації дітей з особливими освітніми потребами.
3. Концептуальна модель використання МКФ-ДП.
4. Переваги інклюзивного навчання для батьків дітей з особливими освітніми потребами.
5. Статус, завдання та функції ІРЦ. Алгоритм утворення ІРЦ. Схема управління діяльністю ІРЦ.
6. Основні принципи діяльності ІРЦ.
7. Посадові інструкції фахівців ІРЦ.
8. Етичні вимоги до фахівців ІРЦ.

9. Документація ІРЦ
10. Напрями взаємодії команди супроводу та інклюзивно-ресурсного центру.
11. Примірний перелік наповнення кабінетів інклюзивно-ресурсних центрів та їх матеріально-технічне забезпечення.
12. Основні завданнями комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини.
13. Основні напрями комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку.
14. Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування методик WISC-IV.
15. Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування методики LEITER-3.
16. Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування методики CONNERS-3
17. Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування методики РЕР-3.
18. Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування методики CASD.
19. Особливості оформлення висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини
20. Сутність поняття «освітні труднощі», «вивчення наявних компетенцій». Категорії освітніх труднощів.
21. Рівні підтримки в освітньому процесі в інклюзивних класах закладів освіти.
22. Завдання команди психолого-педагогічного супроводу дитини.
23. Співпраця з командою психолого-педагогічного супроводу дитини: алгоритм професійної взаємодії фахівців ІРЦ і КС.
24. Індивідуальна програма розвитку.
25. Індивідуальний навчальний план.
26. Індивідуальна навчальна програма.
27. Індивідуальний освітній план.
28. Інклюзивне навчання під час карантину.
29. Шляхи співпраці фахівців ІРЦ з батьками.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Екзамен	Сума	
Розділ 1		Розділ 2			ІНДЗ	Разом	Макс. – 40	100
T1	T2..	T5	T6	T7				
5	5	5	5	5	Разом 40	20	60	

T1, T2 ... T7 – теми розділів.

Критеріями оцінки усної відповіді на семінарських заняттях є:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мовлення;

- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;

Максимальний бал оцінки рівня знань з теми під час усного опитування на семінарському занятті – 5 балів:

- 5 б. - знання є глибокими, міцними, узагальненими, системними; студент вміє застосовувати знання творчо, його відповідь характеризує вміння самостійно оцінювати різноманітні педагогічні ситуації, явища, концепції та теорії, виявляти й відстоювати особисту позицію; вдало ілюструє теоретичні положення;

- 4 б. - студент знає ознаки педагогічних понять, явищ, закономірностей, усвідомлює зв'язки між ними, самостійно застосовує знання в стандартних і нестандартних ситуаціях, вміє робити висновки, виправляти допущені помилки; відповідь повна, правильна; інколи допускає незначні помилки у відповідях;

- 3 б. – студент знає найсуттєвіші істотні ознаки педагогічних понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє робити висновки, виправляти допущені помилки; відповідь повна, правильна, хоча їй бракує власних суджень; допускає незначні помилки у відповідях і під час виконання практичних завдань;

- 2 б. - відповідь при відтворенні матеріалу елементарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Наведені приклади не отримують достатньо глибокого педагогічного аналізу, що свідчить про низький рівень сформованості дослідницьких умінь.

- 1 б. – студент демонструє репродуктивне відтворення матеріалу курсу під час доповіді, або робить доповнення під час обговорення питань; студент робить незначні доповнення під час обговорення питань семінарського заняття.

Максимальний бал оцінки за виконане науково-дослідне завдання – 20 балів.

Виконання науково-дослідного завдання має на меті розвиток навичок професійного самовдосконалення.

При визначенні оцінки застосовуються наступні критерії:

- актуальність обраної проблеми дослідження, належна обґрунтованість актуальності;
- відповідність вимогам
- повнота розкриття проблеми;
- логічність викладу матеріалу, співвідношення фактів і висновків, чіткість розкриття головної думки, переконливість висновків;
- дотримання наукового стилю викладу матеріалу;
- наявність правильних посилань на першоджерела;
достатня кількість літератури у списку, її відповідність текстовим посиланням.

20 балів - Обрана актуальна для сучасної педагогічної науки і практики тема дослідження. Досить переконливо обґрунтована її актуальність.

Робота відповідає вимогам до структури такого роду наукових праць.

Чітко сформульовані мета і завдання. Багата джерельна база, використані різноманітні інформаційні ресурси для опрацювання проблеми.

Виклад матеріалу логічний, з посиланнями на першоджерела. Висновки відповідають змісту роботи.

Студент дотримався вимог до наукового стилю викладу матеріалу та академічної доброчесності.

19-15 балів - Обрана актуальна для сучасної педагогічної науки і практики тема дослідження. Досить переконливо обґрунтована її актуальність.

Робота відповідає вимогам до структури такого роду наукових праць.

Чітко сформульовані мета і завдання роботи. Належна джерельна база, використані різноманітні інформаційні ресурси для опрацювання проблеми.

Виклад матеріалу логічний, з посиланнями на першоджерела. Висновки відповідають змісту роботи.

Студент не завжди дотримується вимог до наукового стилю викладу матеріалу.

14–10 балів - Обрана актуальна для сучасної педагогічної науки і практики тема дослідження. Недостатньо переконливо обґрунтована її актуальність.

Робота не повністю відповідає вимогам до структури такого роду наукових праць.

Мета і завдання частково відповідають темі роботи. Належна джерельна база, використані різноманітні інформаційні ресурси для опрацювання проблеми.

Виклад матеріалу не завжди логічний, з посиланнями на першоджерела. Висновки не повністю відповідають змісту роботи. Студент часто не дотримується вимог до наукового стилю викладу матеріалу.

9-5 балів – ІНДЗ виконане самостійно, у змісті є спроба обґрунтування важливості теми; мета, завдання поверхнево сформульовані, наявний загальний зміст роботи, вказані загальні висновки, оформлена робота згідно вимог.

4-1 балів – ІНДЗ виконане частково, обґрунтування вибору теми відсутнє; мета, завдання визначені не належним чином, зміст роботи не чітко розкритий, висновки носять описовий характер.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	Зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Базова:

1. Вступ до абілітації та реабілітації дітей з обмеженнями життєдіяльності : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. В.В. Бурлака. Київ : ГЕРБ, 2007. 288 с.
2. Державний стандарт соціальної реабілітації осіб з інтелектуальними та психічними розладами. [URL] : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE33037.html
3. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І.Д. Звереві. Київ- Сімферополь: Універсум, 2012. 536 с.
4. Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» від 19.12.2017 № 2249-VIII. [URL] : <https://ips.ligazakon.net/document/T087500>
5. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» від 19.12.2017 № 2249-VIII. [URL] : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>
6. Лукіна Т.О., Шошова А.Г. Реалізація державної освітньої політики щодо дітей з особливими освітніми потребами: зарубіжні підходи [URL] : http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Unzap_2014_2_40.pdf. R
7. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти щодо визначення освітніх труднощів і рівня підтримки в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти URL : <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2022/01/Methodychni-rekomendatsiyi-dlya-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osvity-shhodo-vyznachennya-osvitnih-trudnoshhiv-i-rivnya-pidtrymky-v-osvitnomu-protsesi-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osvity.pdf>
8. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально- методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с.
9. Освіта осіб з особливими потребами. Нормативно-правова база [URL] : http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/693/normativno_pravova_baza11/
10. Покась В. І. Реабілітаційна педагогіка на порозі ХХІ ст. : науково-метод. зб. [у 2-х ч.]. Ч. 1. Київ : ІЗМН, 1998. 320 с.
11. Типове Положення про центр соціально-психологічної реабілітації від 04.10.2017 № 741. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/741-2017-%D0%BF#n237>
12. Шевцов О.Г. Методичні основи організації соціальної реабілітації дітей з вадами здоров'я: монографія. Київ : НТІ «Інститут соціальної політики», 2004. 240 с.
13. Шпак В. П. Реабілітаційна педагогіка : навчальний посібник. Полтава: АСМІ, 2006. 328 с.б) додаткова
14. Довгопола К.С. Інтегративний підхід на уроках рельєфного малювання. Особлива дитина: навчання і виховання. Вип. 2 (86). Київ, 2018. С. 17–24.
15. Кондратенко С.В. Формування екологічної компетентності у дітей молодшого шкільного віку з порушеннями зору. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови. Вип. 14. Київ, 2018. С. 84–91.

16. Кондратенко С. В. Організація корекційних занять з просторового орієнтування у дітей з глибокими порушеннями зору молодшого шкільного віку. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови. Вип. 12. Київ, 2017. С. 62–70.

17. Костенко Т. М. Психодіагностичні методики для дітей із порушеннями зору: адаптація та модифікація / Особлива дитина: навчання і виховання. Вип. 4 (92). Київ, 2019. С. 60–67

18. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку: навчально-методичний посібник / авт.: Чеботарьова О. В., Трикоз С. В., Блеч Г. О., Гладченко І. В., Бобренко І. В., Королько Н. І., Дмитрієва І. В., Остапенко Л. І.

1.

5.2. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій (електронний варіант).
2. Підручники, зазначені у списку літератури.
3. Нормативні документи.
4. Інформаційні ресурси
5. Інформаційні матеріали щодо підготовки до семінарських занять.
6. Вимоги до написання, оформлення та оцінки індивідуальних творчих завдань.
7. Перелік тем та питань, що винесені для самостійного опрацювання студентами.
8. Перелік питань для самоконтролю.

5.3. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про загальну середню освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/education/average>.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/education/average>.
3. Закон України «Про позашкільну освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
4. Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.osvita.com>
5. Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://znannya.info>
6. Новий освітній простір: Інформаційний посібник, 2019 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/NOP_Motivuyuchiy-prostir.pdf?fclid=IwAR1wgpWNjVUhfE6uJH0abN7iFcWAxQAWMTnMoGjlep bBQUXX47kRw_Z8Qc
7. Освіта України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua> Освіта UA [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.ua>
8. Онлайн-курс «Права людини в освітньому просторі». [Електронний ресурс]. Режим доступу : / Студія онлайн-освіти EdEra. Режим доступу: https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EDERA_OSCE+HRE101+2019/about
9. Онлайн-курс «Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://shr.name/cTv6O>

10. Освітній портал "Освіта.UA". <http://osvita.ua>
11. Освітнянська мережа України. www.ednu.kiev.ua
12. Освітній портал «Naurok.ua» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://naurok.com.ua>,
13. Освітній портал «Vseosvita.ua» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://vseosvita.ua>)
14. Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>

16. Е-бібліотека – сайт Всеукраїнського фонду «Крок за кроком»: www.ussf.kiev.ua
17. Освіта дітей з особливими потребами / Сайт МОН України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami/>
18. Електронний браузер та тренажер МКФ. Режим доступу до ресурсу: <https://stage.icfinedu.org/browser>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час самостійних, контрольних робіт, заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Відвідування занять.

Здобувачам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них пояснюється теоретичний та практичний матеріал. Сам факт відвідування лекцій та практичних фіксується, але не оцінюється. Система оцінювання орієнтована на отримання оцінок за засвоєння теоретичних знань, практичних умінь та навичок, а також на стимулювання активності здобувача на заняттях.

Пропущені заняття.

Здобувачі мають змогу відпрацювати ті семінари та практичні заняття, на яких вони були відсутні, за попередньою домовленістю з викладачем. Відпрацювання може здійснюватися шляхом складання тестових завдань за темою заняття.

Письмові роботи. Очікується, що здобувачі вищої освіти виконують обов'язкові та додаткові письмові роботи з дотриманням дедлайнів. У разі порушення кінцевих термінів виконання завдань максимальна оцінка за завдання не може бути більша за «добре».

Академічна доброчесність.

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у положенні «Про академічну доброчесність у Центральньоукраїнському державному університеті ім. Володимира Винниченка».

Поведінка в аудиторії. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах взаємоповаги.